

Izhaja razen ponedeljka
in dneva po prazniku
vsak dan opeljan.

Uredništvo je v Ljubljani,
Františkanska ulica št. 6/I.,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x
55 mm po K 120. Uradni
razglaš, poslano ter no-
tice isti prostor K 160.
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 240, za pol
leta K 120, za četrt leto
K 60, za mesec K 20.
Za Nemčijo celo leto K 312,
za ostalo tujino in Amerika
K 360.

Reklamacije za list
so poštnine proste.

Upravništvo je v Ljubljani
Františkanska ulica št. 6/I.,
Učiteljska tiskarna.

Draginja rase.

Se nedavno so nam obetali, kako bogato žetev bomo imeli v Jugoslaviji. Pozneje so tudi pripovedovali, da vendar žetev ne bo tako bogata kakor se je mislilo. Tako nas tolažijo in pripravljajo na čase, ki jih moramo preživljati tako, kakor je gospodom ministrom všeč. Vsekakor pa ima Jugoslavija vsaj kruha in mesa ter drugih domačih živil sama. Vzrok druginj torej ni pomanjkanje blaga, ampak umetno organizirana trgovina, svobodna trgovina, ki ima priliko, da blago pospravi in poskrije, da z njim veržijo in ga da na trg le toliko, da mu cena ne pade.

Tik po žetvi smo, vendar cene rasejo! Mlini v Celju, Kranju in drugod ponujajo na debelo že

moko po 1400 kron za sto kilogramov.

To pomeni, da bomo prav kmalu plačevali moko na drobno št. 0 po 16 kron.

Strahovito je to gospodarstvo! V času, ko je v Jugoslaviji moka in žita v izobilju, imamo cene, ki jih nimamo niti v deželah, kjer dobivajo moko iz Amerike.

Vlada Veselič-Korošec se ne zgahe. Ona samo "vlada". Vlada povsem absolutistično: povišuje stave davke, uvaja nove, povišuje carine, povišuje tarife na železnice, povišuje pristojbine za telefon, telegrame itd.

In konsument? Ta naj umre gladu! Vrhutega pa preti delavstvu

zlasti v Sloveniji velika brezposelnost... Po nemarnosti vlade in merodajnih činiteljev propada naša mala industrija in prav te dni odpušča jo razne tovarne v večjem številu svoje delavstvo deloma, ker nimajo surovin, deloma pa, ker se ne dovaja koks in kjer bi vse to bilo, tam pa delajo gospodje ministri težave glede izvoznice za industrijske produkte. Kakor mora, tiči vse to na našem tilniku.

Bodočnost se bliža, ki bo strašna in grozna! Gospoda na vladi naj položaj malo treznejše presoja! Da bi bila Jugoslavija blagoslovljena zemlja le za veržilce, navijalce cen in špekulante — no, tega pa menda vendar ne bodo množice konsumentov trpele, ker tudi ne bodo moglo. V Belgradu in v Ljubljani naj gospodje ob zeleni mizi stvarico nekoliko premislijo!

Predržnost je, da se danes zahteva, da naj konsument plačuje moko št. 0 po 16 kron, št. 2 po 15 kron in 6 celo po 11 kron — mlini zahtevajo za št. 6 sedaj že 960 kron za 100 kg.

Kam gremo? Kam jadra naša nesrečna državna barka? Ali vidijo radikali in klerikali le — bogatega kmeta pred seboj, ki naj poleg veržnikov živi lepo življenje, vsi drugi pa naj zapustijo želodce? ...

Nezaslišan zločin nad državljani je vsa ta brezvestna gospodarska politika.

Svarimo ob pol dvanajsti uri, gospoda!

Socijalna politika.

Piša nam železničar: "Suspendiran sem in zato imam čas, da berem cel dan. Tako berem iz dolgega časa tudi 'Slovenca'. V četrtkovni številki sem prav z zanimanjem čital članek 'Socijalna politika'. V tem članku se 'Slovenec' strašno huduje nad finančnim ministrom, ki ni zadovoljen z gospodarstvom železniškega ministra dr. Korošca. Jaz razumem finančnega ministra, opravičeno je hud nad dr. Korošcem! Kdo pa naj razume tako razpisnost? Mi železničarji smo v aprilu stavkali. Po stavki so nas celo vrsto suspendirali in dobivamo pol plače in pol doklad — zato, da nič ne delamo, da si vsi radi delajo. V dobi, ko železnica rabi ljudi in nove sprejemlje, je nas več kot tisoč že peti mesec suspendiranih in bog ve, kdaj bomo odrešeni. Meseceno se plača za suspendirane železničarje gotovo en milijon kron. En milijon se vrže na mesec za one, ki po volji žel. ministra ne smejo delati, ker jih le — suspendiral radi

stavke. Obsojen skoro nihče ne bo — torej pridemo skoro vsi nazaj in dobili bomo še drugo polovico plače in doklad. Če preračunamo: nad tisoč nas je gotovo suspendiranih okrog 700 do 1000 kron znaša polovična plača. 4 mesece po 1000 krat 1000 je 4 milijone. In druga polovica bo znašala prav toliko. Finančni minister vendar ne more biti zadovoljen z dr. Korošcem! Ako pa pogledamo, kako gospodari zarobška direkcija na sploh — potem je jasno, da finančni minister in dr. Korošec ne moreta biti prijatelja, ako se namreč finančni minister kaj razume na finance. I. P.

Pripis: Zadnje čase so na ukaz dr. Korošca razni gosposke načelniki stare izkušene delavce, ki niso bili definitivni odpustili in nove orliče vzeli v službo. Razume se, da je za novince treba podvojiti osobe, kar seve zopet kaže, umno gospodarstvo na železnicih pod vodstvom dr. Korošca, Gorenji.

Ali je Friedrich sokriv na umoru grofa Tisze?

To je sedaj vprašanje, ki razburja madžarsko javnost. Zigmunt Kunfi, bivši član Karolyjevega revolucionarnega ministristva, odgovarja v 'Arbeiterzeitung' na to vprašanje z nekimi novimi podatki, ki naj bi oprostili Friedricha tega zločina, toda pokazali vso njegovo duševno malovernost in čudne zakulisne spletke v madžarskih političnih krogih. Clankar pravi, da je zastavila družina grofa Tisze po zmagi reakcionarnih krogov vse svoje moči, da pokaže Karolyja in vodjo revolucionarnega vojaškega sveta Jožefa Poganyja kot povzročitelja umora, toda morilca Hüttner in Sztankovszky sta označila Štefana Friedricha kot človeka, ki je dal inicijativu. Temu pa pisatelj ne veruje, že radi tega ne, ker smatra omenjeni priči za moralni propalci, ki ne zaslužita nobenega zaupanja. Le enega si ne more razlagati: čudnega postopanja Friedrichovega, ko je postal ministrski predsednik z ozirom na to, kako je reagiral na to obtožbo. Hüttner in Sztankovszky sta bila s pretepanjem in mučenjem prisiljena, da ovržeta svoji izjavi. Sicer pa Friedrich pri sedanjih obravnavi laže na uprav nesramen način. Kar se tiče njegove trditve, da je on rešil zloglasnega generala-krvnika Lukachicha iz rok množice, ki ga je hotela linčati — to predržna pojava, saj sta ga rešila Karoly in — Kunfi, ki sta hotela na ta način preprečiti eno kulturno barbarstvo več in ker je jima dal svojo oficirsko besedo, da se podvrže kazenskemu postopanju, ki pa jo je zelo nečastno prelomil. Tudi je neresnična njegova izjava, da ga je kdo silil postati vojni minister v revolucionarnem kabinetu, pač pa je res, da se je sam na nečuten način polastil stolčka državnega tajništva, z nesramnostjo, ki je lastna pripadnikom njegove stranke krščanskih krivososov in iz umazane žeparske špe-

kulativnosti, ki je alfa in omega vse klerikalne politične modrosti.

Kunfi navaja par zelo nečednih slučajev, ki jih pa ne bomo omenjali, da ne ponovimo tega, kar se pri nas dan za dnevom dogaja. Ali bodo tedaj Friedricha obsodili? Odgovor je zelo težak, ker je postopanje proti njemu političnega in ne jurističnega značaja. On in vsi njegovi pristaši so zamotani v dejanju belega terorja, a poznajo tudi vse krivice na umoru. Značilna je izjava nekega Friedrichovega pripadnika v ogrskem parlamentu: da je izsledila policija vse bele morilce, tako tudi morilce socijalističnih urednikov Samogyja in Bazota, da jih je pa vojaška oblast branila, zato je sedaj tembolj neumljivo, kako hoče zaplesti nedolžnika (Friedricha) v afero Tiszi-nega umora.

Kunfi pripominja na tem mestu, da je Friedrich morda mislil in izrekel v tistih burnih dnevih revolucije, da bi bilo dobro spraviti Tiszo s poti, toda v tem slučaju bi morali obtožiti še stotisoč drugih ljudi, ki so tedaj ravno tako mislili kot on. Za kako aktivno sodelovanje pa ni nobenih jasnih dokazov. Čemu torej sedaj ta justična komedija? Kdo bi mogel izločiti prave vzroke iz tega žalostnega kaosa intrig v medsebojnem boju raznih terorističnih skupin in voditeljev?

Javno mnenje sicer nekaj šepče o naspotstvu med Horthyem in Friedrichom radi dveh restavracijskih načel: prvi kot legitimist pripravlja stolček Habsburžanu Karolu, dočim zahteva drugi nacionalno kraljestvo pod pustolovcem Jožefom. Da zlozi Friedrichov odpor, bo vihtel Horthy rabljevo vrv nad njegovo glavo toliko časa, da se zadeva "uredi". Vse to in še mnogo drugega je mogoče v deželi belega terorja, le to ne, da bi iskali v tem procesu pravice in po njej sodili in obsodili.

Politične vesti.

— K občinskim volitvam v Sloveniji. Klerikalni listi poročajo, da se revizija občinskega volilnega reda za Slovenijo zaradi ženske volilne pravice ne bo izvršila, vsled česar bo ženska volilna pravica ostala. Reviziran bo samo paragraf, ki določa veljavnost kandidatih list.

— Boji z Arnavti. Južno Prizrena so arnavtske čete upadle na jugoslovanski teritorij. Vlada je odredila proti Arnavtom protiofenzivo, ki jo bo vodil general Krsta Smiljanec. Arnavtske čete so bile doslej njele več jugoslovanskih častnikov in moštva, katere so po albanski navadi večinoma vse pobesile ali pa pobile.

— Kvarneska država. Italija se nikakor ne bo odreči Reki. Zahteva ali popolno aneksijo Reke k Italiji ali pa njeno internacionaliziranje. Reški Consiglio Naziona-

lno, udeležiti londonskega dogovora Reko. Salvemini je s protestom, da na kongresu od daleč niso zastopane vse sekcije — zapustil kongres med klci: Abbasso Salvemini in Eyviva D' Annunzio il più grande italiano! Zopet nov znak, kako zastupljenje vlada v hujših krogih in kako se v Italiji težko govori — resnico! Salvemini je eden redkih treznih italijanskih politikov, ki se že čisto leto bori za potrebo rešitve jadranskega vprašanja.

— Avstrijska ustava. Pododsek ustavnega odseka v Avstrijski republiki se je sestel, da se posvetuje o splošnih določbah sedanjega ustavnega načrta. Pri tem so popravili, oziroma vnesli nekatere nove točke v sedanjim ustavni zakon. Prva točka je ostala neizpremenjena. Druga točka se glasi: Avstrija je zvezna država. Sestoji iz samostojnih delov: Koroške, Nižje Avstrijske, Gorenje Avstrijske, Solnogradske, Štajerske, Tirolske, Predarlške in Dunaja. Kakor hitro izrazi Burgenland svojo voljo, se sprejme kot samostojen del z istimi pravicami v zvezi. V člen 3. je bila pridelana še ena nova določba, ki se glasi: Zvezno ozemlje tvori vrednotno, gospodarsko in carinsko enoto. V mejah tega ozemlja ne sme biti nobenih medcarinskih mej. Člen 4. se glasi: Vsaka država ima svoje deželanstvo. Predpogoji k pridobitvi in izgubi deželanstva so povsod enaki in se uravnajo v razmerju z zveznim zakonom. Temeljni predpogoj deželanstva je domovinska pravica v katerikoli občini dežele. Pridobitev deželanstva je obenem tudi pridobitev zveznega državljanstva. Vsak zvezni državljan ima iste pravice in dolžnosti kot vsak deželan v deželi. K temu členu so pridali: Vsi zvezni državljanji so pred zakonom enaki. Predpravice rojstva, rodu in stanja, razreda in veroizpovedanja so izključene. Točki 6. in 9. ustavnega načrta ostane neizpremenjeni. Točke 5., 7. in 8. so ertali. Iz člena 19. so ertali določbe o meščanskih listah. Spodnjo starostno mejo za pasivno volilno pravico so določili na 24. leto. Daje so k temu členu dodali: Izključenje od volilne pravice in volilnosti mora biti le posledica sodnijske obsodbe ali naredb. Člen 20. se glasi: Zakonodajna doba narodnega (državnega) zbora traja štiri leta, od dneva njegovega prvega zasedanja. Novo volitev izvede zvezna vlada tako, da se sestane novovoljeni narodni svet po dokončanju tekoče zakonodajne dobe. Določba 22. člena, po kateri ima zvezni predsednik pravico razpustiti narodni zbor, se je odklonila; namesto nje so sklenili sledeče: Pred pretokom zakonodajne dobe se razpusti narodni zbor z enostavnim zakonom. Tudi v tem slučaju traja njegova zakonodajna doba do prve zasedbe novega narodnega zbora.

— Bolgarsko sobranje bo začelo zborovati dne 1. septembra. Vlada je pripravila okoli 30 zakonskih načrtov, ki jih bo predložila parlamentu.

— Agrarna reforma na Bolgarskem. Bolgarsko ministristvo poljedelstva bo predložilo sobranju v Sofiji zakonski načrt za razdelitev zemlje. Razdeljena bodo vsa zemljišča, ki obsegajo več kakor 60 hektarjev in gozdovi, ki obsegajo nad 50 hek-

Naročajte „NAPREJ“.

LISTEK.

Skrivnost „rumene sobe“.

Francosko spisal Gaston Leroux.
(Dalje.)

— Eh, je vzklilni g. Marguet, prenehajta že vendar enkrat s tem, povejta nam raje v svojem interesu, kaj sta imela opraviti pri paviljonu takrat, ko je bila napadena gđc. Stangersonova! Vidva sta bila tik paviljona, ko je vaju srečal oče Jakob...

— Prihitela sva na pomoč, sta zastokala oba.

— In žena je še med ihtenjem dostavila:

— Oh, če bi dobila midva morilca, bi mu že pokazala...
— Vendar sta počila dva, reče oče Jakob, prepričan sem, da je imel moj samokres vse patrone nabasane, vendar smo našli potem prazni, osmojeni, slišali smo tudi dva strela iz sobe, ali ni bilo tako, gospod Stangerson?

— Da, je odvrnil profesor, dva strela, prvi bolj zamolkel, drugi pa jasen.

— Zakaj še lažete, se obrne g. Marguet proti obema. Ali mislita, da je policija tako neumna, ko vidva? Vse dokazuje, da sta bila v onem trenutku zunaj, blizu paviljona. Kaj sta delala tam? Nočeta povedati? Vajino molčanje dokazuje skrivnodo! In obrnjen proti g. Stangersonu: „ne morem si tudi razlagati, da je morilec ušel, kot le na ta način, da sta mu ta dva pomagala. Ko ste vplomili vrata, ste v g. Stangerson, kar je gotovo razumljivo — skrbeli samo za svojega nesrečnega otroka, vratarjeva sta na med tem omogočila morilcu beg najbrže tako, da sta ga zakrivala s svojimi telesy toliko časa, da se mu je posrečilo splaziti se do vežnega okna ter skočiti v park. Vratar je nato za njim zapril okno in veternece. Izključeno je, da bi se veternece zaprle same. To je moja misel... Če je našel kdo kaj drugega, naj pove!...
G. Stangerson pravi:

— To je nemogoče! Ne verjamem, da bi bila ta dva kriva, če prav tudi sam ne razumem, kaj sta počela v parku ob tako pozni uri. Povdarjam: to je nemogoče, ker takoj, ko so bila vrata odrgana, sem pokleknil zraven svojega otroka, in popolnoma nemogoče bi bilo komu priti iz sobe, ne da bi stopil čez moj hčerko in ne da bi se zadel ob mene. Nemogoče je tudi zato, ker je bilo treba nam vsem samo pogledati proti postelji, kar sem tudi jaz storil, ter smo mogli takoj spoznati, da ni v sobi nikogar, razen moje hčere.

— Kaj mislite o tem, gospod Darzac, še ničesar niste rekli? vpraša sodnik.

G. Darzac je odgovoril, da nič ne misli.

— In vi, gospod policijski načelnik?

G. Dax načelnik policije, je samo poslušal in opazoval. Slednjič je blagovolil odpreti usta:

— Treba bo, da se dožene predvsem iz katerih nagibov je bil zločin izvršen. Gotovo bo to preiskavo precej pospešilo.

— Gospod policijski načelnik, zločin se nam kaže podlo strasten, je odgovoril g. Marguet. Zločinčevi sledovi, žepni robec in zamazana čepica nam skoraj dokazujejo, da je morilec iz nizkih slojev. Mogoče bi nam vratarjeva vedela povedati kaj več o tem?...

Gospod policijski načelnik je nadaljeval obrnjen proti gu. Stangersonu v mrzkem tonu, ki je, kakor mislim, znak inteligentnih in jeklenih značajev.

— Odč. Stangersonova se je nameravala v kratkem poročiti?

Profesor je bolešno pogledal g. Roberta Darzaca:

— Z mojim prijateljem... z g. Robertom Darzacom.

— Gđni. Stangersonovi je že dosti bolje, kmalu bo zopet ozdravela. Ženitovanje je samo do takrat odloženo, kaj ne da, gospod? vpraša zopet policijski načelnik.

— Upam.

— Kaj, niste o tem prepričani?

G. Stangerson je obmolnil. G. Robert Darzac je bil videti vznemirjen, zapazil sem, da se mu roka na

njegovi zlati verižici trese, nič mi ne uide zapazim vse. G. Dar je pohrnil kot je imel navado tudi g. Marguet, če je bil v zadregi.

— Saj razumete, gospod Stangerson, je rekel, da ne moremo in ne smemo pri tako kočljivi zadevi ničesar prezreti; vedeti moramo za vsako najmanjšo, najbolj malenkostno zadevo, ki je v zvezi z žrtvijo... Kaj bi moglo zadržati svatbo sedaj, ko je vendar gotovo, da gđca. Stangersonova ozdravi. Rekli ste: „Upam“. Ta up se mi dozdeva, da je dvom. Zakaj dvomite?

G. Stangerson je komaj preme goval svojo bolelost:

— Da, gospod, je rekel naposled. Prav imate. Bolje je, da nekaj veste, kar bi se vam mogoče važno zdelo, če bi vam prikrival. G. Robert Darzac je gotovo tudi enakega mnenja.

G. Robert Darzac, ki je bil še bolj bled kot ponavadi, je pritrjevalno pokimal z glavo. Prepričan sem, da je bil takrat tako razburjen, da ni mogel ziniti besede.

držališče, turška kavarna itd. Pri šaljivi pošti je lepotno tekmovalje; ona dama, ki dobi največ razglednic, dobi krasno darilo. Na veselici sodeluje tudi pevsko društvo »Napreje«. Povabljeni so bratske podružnice celjskega okrožja k sodelovanju. Poskrbljeno bo za točno postrežbo, jedila in pijačo po zmernih cenah. Vstopnina na veselico 5 K v predprodaji, pri blagajni 6 K. Vabimo vse sodruge celjskega okrožja, da se udeležijo te naše prireditve v največjem številu. — Odbor.

Mariborske novice.

O naši stanovniški komisiji pod vodstvom znanega klerikalnega advokata Juvana se širijo po mestu najrazličnejše podkupovalne govorice. To sev. korumpirane klerikalne ne ženira dosti. — Vladni komisar klerikalec dr. Leskover se je izkazal zelo »taktično« ob predpripravih za vse-sokolski zlet. Ob priliki čukovskega tabora je napravil okoli pol milijona kron — iz govorice blizu njega stoji oseba — iz občinskega denarja. Dvakrat je z velikimi plakati rotil meščane, da okrase mesto, ker pa vse ni nič zaleglo, je sam vsakemu meščanaru in marilni devici na ljubo izobčal zastave. Pred sokolskim zletom pa se ni ganil, ne trenil. Pokazal je s tem svojo kmečko hribovsko robatost in klerikalno zabobitost. Sicer tudi je ta klerikalni prokurist ena najžalostnejših mariborskih figur. — Liberalci so začeli izdajati mesto »Mariborskega delavca« nov list z imenom »Tabore«, ki ga ponujajo na račun bank slovenskemu delavstvu. — Veliko razburjenje v nacionalističnih krogih obeh narodnosti vzbujajo se na hajajoča delimitacijska komisija. Delavstvo je proti njej popolnoma hladno, več da pa opravka naši »zvesti« in neumorni policiji in pa frajlecem, ki občudujejo rmeno-francosko-italijansko-angelsko antano. — Rodbinske tragedije, in zločin pa so obrnili pozornost nase. V Vetrinski ulici je ljubosumna ločena žena prerezala svojemu možu z britvijo vrat in sebi žile. Mož je izven nevarnosti, žena pa je opasno ranjena. — V soboto dobi mesto dolgo zaželeno elektriko iz elektrarne na Fali. — Novost za Maribor pa je, da smo dobili na okrajnem glavarstvu gospodino Gosti, ki je glavarjeva namestnica. O tem je že naš lokalni list »Enakost« marsikaj pisal, ali gosp. glavar dr. Lanišič, ki je sli-pisal, ali gosp. glavar je topot — cer dober katoliški popravkar je topot — Gledališka sezona se tudi kmalu močlal. — Gledališka sezona se tudi kmalu močlal. — Poleg tanskega oboja sta anga-ževana na našem odru za dramo režiser Jo-sip Poyhe, ljubljanske opere član. — Tudi naša »Svoboda« se pridno pripravlja na novo gledališko sezono. Priglasilo se je zopet precej novih moči, tako, da se sku-snje za Delavski oder in Arbeiterbühne že v nekaj dneh prično. — Desetletnica delav-skega telovadnega društva »Sloga« se je vršila ob ogromni udeležbi in donesla mar-livemu društvu lep moralni in gmotni uspeh.

Rusko-poljska vojna.

RUSKO VOJNO POROČILO.

Moskva, 26. Frontno poročilo od 26. t. m.: V ozemlju Brest-Litovska trdovratni boji za utrde mesta. Pri Lvovu so živalni boji z mentalnimi se usneli. V krimskem odseku je bil sovražnik v ozemlju Chersona potisnjen nazaj, pri čemer smo dobili mnogo ujetnikov.

RUSIJA ISKRENO ŽELI MIRU. V SVOJIH ZAHTEVAH JE POPU-STILA.

London, 27. (Brezlično.) Uradno se objavlja, da je odgovorna nota sovjetske vlade na Balfourjevo noto dospelala snoti v London. Sovjetska vlada izjavlja, da bo svoji želji po svetovnem miru zapostavila vse druge in da bo zaradi tega umaknila pogoje, po katerih naj bi Poljska preskrbela orožje in strelivo za 200 tisoč delavcev. — Ko je sovjetska vlada obvestila angleški kabinet o tem, da odobrava umaknitev pogoja glede ustanovitve iz delavcev se-

stavišene milice, je akcijski odbor delavstva zahteval od angleške vlade, naj naznani pogoje, s katerimi bi bila pripravljena, skleniti z Rusijo mir. Tudi sovjetska vlada je bila pozvana naznani svoje pogoje.

LDU London, 27. Odgovor Čičer-inov zaradi umaknitev pogoja ustvaritve delavske milice se kljub soglašanju sovjetske vlade, da se zahteva izpolni, smatra le kot do-kument boljševiške propagande. Po poročilih londonskih listov predvi-deva Čičerin, da bosta angleška in italijanska vlada svetovali Poljakom, naj takoj sprejmejo vse ostale po-goje, ker bi drugače skrajne levice v vseh državah očitali svojim vlad-am, da nimajo dane besede.

MOBILIZACIJA V RUSIJ.

Moskva, 27. Prvi dan mobiliza-cije se je v Petrogradu odzvalo 80% potrebnega števila vojni obvezan-cev. Komunisti sovjetskih uradov zredo brez izjeme na fronto. Po po-ročilih iz gubernij se vrši mobiliza-cija povsod zelo uspešno. »Pravda« poroča, da se je od predsedstva Melničanskega vršila izredna seja moskovskega sovjeta in zastopni-kov strokovnih organizacij, pri ka-terih se je sklenila splošna mobiliza-cija.

POLJSKO VOJNO POROČILO.

Varšava, 27. Poljska brzojavna agentura poroča: Frontno poročilo z dne 26. t. m.: V odseku I. in V. ar-made položaj neizpremenjen. Dne 25. avgusta so naše čete zasedle Gra-levo. Na južni fronti vzhodno od Lvova ljuti boji pri Zadorju.

LITVINSKE ČETE ZASEDE VILNO.

London, 28. »Times« javljajo iz Kovna, da so litvinske čete zasedle Vilno. Letška vlada je obvestila o tem moskovsko vlado, češ da je bilo iz vojaških razlogov potrebno, da se prepreči, da bi Vilna padla Polja-kom v roke.

ZAKAJ USTANAVLJA ENTENTA SVOBODNA MESTA.

LDU Gdansk, 27. Kakor javlja »Danziger Zeitung«, je prispelo v luko angleško brodovje štirih malih oklopnih križark in nekaterih po-možnih ladij. En parnik je imel an-glesko-admiralsko zastavo. V pri-stanišču se nahajajo še dve angleški vojni ladji in dve francoski oklopni križarki.

K položaju.

Pred vladno krizo?

Veliko odgovornost za proračun čutili naše meščanske stranke, zato sprejemaš dopise raznih tuih član-karjev v svoje liste proti državne-mu proračunu. Stranke same pa močke. Skoraj nedvomno je, da iz-zove ta drzni napad na ljudske žepne nesporazumie med vladnimi stran-kami. Hrvatska zalednica, katere ovira so naši klerikalci je ž pričela boi, ker se boji ljudske obsodbe. Pripravljena je zalednica, da stopi v opozicijo da se vsa deloma izvleče iz blamaže. Vlada je v natečajih stis-kah in je pripravljena, da se spo-razume s političnimi strankami gle-de revizije proračuna.

Padeč vlade je tembol gotov, če poda svojo demisijo dr. Korošec: tako trdijo v političnih krogih, kar je en dokaz več, da je dr. Korošec vpliven mož v belaraiski vladi, ter da nosi največ odgovornosti kot re-prezentant slovenske klerikalne stranke za vso nesrečo, ki jo dona-šalo Sloveniji skleni belaraiske vla-de in nebrige za naše gospodarstvo.

Vlada je torej očitno nastopila not kesanja kljub temu, da ima mo-ravno oporo v meščanskih strankah

in v meščanskem časopisu. Kako se bo rešila iz neprimljive situacije, je vrašanje morda le par dni. Gotovo pa je, da jugoslovansko ljudstvo ne more biti zadovoljno z dosedanim delom vlade ne v političnem ne v gospodarskem oziru.

V Belgradu vlada popolna nesobnost.

Nainovejši telegrami.

PLEBISCIT NA KOROŠKEM 10. OKTOBRA.

Ljubljana, 27. Iz Celovca poro-čajo, da se je na današnji seji plebi-scitne komisije razpravljalo o nači-nu glasovanja ter o terminu plebi-scita. Določilo se je, da se glasova-nje vrši dne 10. oktobra t. l. Na dan glasovanja bo prenovljeno vsako točenje alkoholnih pijač.

ABSOLUTIZEM BURŽOAZIJE. PRED RAZPUSTOM BELGRAJSKE OBČINSKE UPRAVE.

LDU Zagreb, 27. »Novosti« po-ročajo iz Belgrada: Ko je državna oblast doznala za izjavo komunistov v občinski seji pred položajno pri-sege novih občinskih odbornikov, je izdal minister Drašković pismeno naredbo stari občinski upravi, da je ne oprostijo njenih dolžnosti, dokler se ne reši spor, ki je nastal radi pri-sege. Kljub temu je stara uprava iz-ročila svoje posle novoizvoljeni. Ko pa je včeraj hotela iti nova uprava v občinsko zgradbo, jo je našla za-sedeno po orožnikih. Zastopniki ko-munistov so nato odšli k ministru Draškoviću, ki je izjavil: »Po izjavi, ki jo je podal komunist Pavlovič pred zapiranjem, smatram, da Vi niste položili prisege, ter z ozirom na to tudi niste mogli sprejeti upra-ve.« Komunisti so odgovorili mi-nistru, da so prisego položili in pre-vzeli upravo ter da je to ugotovlje-no v zapisniku. Minister je kljub temu vztrajal pri svojem tolmačenju, ter izjavil, da bo razpisal nove vo-litve. — »Narodna Politika« poroča iz Belgrada: Ministrijski svet je na svoji včerajšnji seji sklenil, da se belgrajska občinska uprava ne pre-pusti komunistom, ker niso položili predpisane prisege. Ministri se niso zedinili v tem, ali naj bi se imenoval upravitelj občine, ali pa naj bi vodil občinsko upravo do novih volitev stari prejšnji občinski odbor. Pred-sednik občine bi postal radikalec Marjanović.

KONČNI IZID OBČINSKIH VOLITEV V SRBIJI.

Belgrad, 27. »Politika« poroča, da so se občinske volitve v Srbiji končale z nastopnim izidom: radi-kalci so dobili 594 občin, demokrati 574, neopredeljeni 150, poljedelci 68, komunisti 37, liberalci 35, spo-razumna lista demokratov in radi-kalcev 32, republikanci 2 občini.

STAVKA V OSJEKU.

Osijek, 27. Včeraj so stopili plin-arški delavci v splošno stavko.

IZJAVA ALBANSKE VLADE PO VODOM NAPADA NA MEJO JU-GOSLAVIJE.

Belgrad, 27. Zastopnik albanske vlade v Tirani je izjavil našemu za-stopniku v Korici povodom napada na naše meje in Bratske Kanove, da želi albanska vlada vzdržati tradici-jonalno prijateljstvo s Srbijo. Veči-na albanskega naroda je za to, toda tuta agitacija se razvija povsod ob skupnih mejah, posebno okrog Ska-dra in Debra. Vlada se radi tega na-haja v zelo težkem položaju. Toda v Skadru vlada heli in rdeči eror ki se izvršuje nad Srbi v okolici Skadra kakor tudi v mestu samem nad vse-mi uglednimi Albanci, ki so pristaši

Delavsko gibanje. Iz strokovnih organizacij.

Seja osrednjega društva kovl-narjev se bo vršila v torek, 31. t. m. točno ob 6. uri zvečer v društvenih prostorih. Prosi se za polno ude-ležbo.

prijatelstva in solidarnosti s Srbijo. Vrše se aretacije v Skadru in uboji skaderski okolici.

ZBIRANJE ARNAVTOV.

Skader, 27. Pri vasi Čozmi in Vrani se zbiraio množice Arnavtov ter črnogorski pristaši ekskratia Ni-kite. Istotako se zbiraio pri vasi Redi severnovzhodno od Skader-skega jezera arnavtske tolpe. Sodi-jo, da je zbranih okoli 4000 mož.

Debar, 27. V vojski Baniz bega, ki poveljuje napadom na naše čete, so tudi ljudje, ki jih je sama alban-ska vlada v Tirani uradno obtožila pri naših oblastih kot sovražnike al-banskega naroda in tuje agente. — Arnavti pripravljajo nov napad. Dne 23. t. m. so poizkušali napasti naše straže pri mostu, ki se nahaja na naši obmejni črti že od leta 1913.

IZGREDI V VRATISLAVI.

Vratislava, 26. Po shodu, na ka-terem so govorili tudi begunci iz Gorenje Šlezije, je vdrlo več mladih ljudi v poljski konzulat in razdejal o poljštvu. V pravtako ogroženem ho-telu »Fürstenhof«, sedežu medza-vezniške komisije je naglo dospelo redarstvo preprečilo izgrede. Tolpa je nato hitela k francoskemu konzula-tu, opustošila prostore in pometala akte na cesto. Tankaj postavljena varnostna straža ni bila dovolj moč-na za nenadni napad, in šele ko so dospela ojačenja, se je posrečilo ob-varovati konzulat nadaljnjega razde-lanja. Nemiri v večernih urah so kazali deloma izraziti antisemitski značaj.

LLOYD GEORGE IN IADRANSKO VPRAŠANJE

Dunaj, 27. »Mittagspost« javlja iz Lušana: Pri sestanku Lloyd Geor-gea in Giolittija v Luzernu se je raz-oravljalo tudi o iadranskem vpraša-nju. Lloyd George vztraja na stali-šču, da ne bo v iadranskem vpraša-nju storil nobenih korakov, marveč prepuštil rešitev Italiji in Jugosla-viji. Zavezniki morelo zastopati le stališče londonskega dogovora na-pram Italiji.

NEMIRI V GORNJI ŠLEZIJI.

LDU Berlin, 27. Po zadnjih ve-steh iz Gornje Šlezije se je upor razširil na okrožje Nova Strelica (Neu Strelitz) ter celo na okrožje Opole. Edinole v Rudniku se je po-ložaj izboljšal vsled energičnega na-stopa Italijanov. Glede Francozov se more poročati le o praznih obetih in ne o dejanjih.

Iz Slovenije.

Tržič. (»Svoboda« in jav-ni shod.) V nedeljo 22. avgusta je bil pri nas javen ljudski shod. V novo preurejeni in lepi društveni dvorani se je zbralo polno delavstva. Se pred shodom se je vršil občni zbor »Svobode«, ki lepo napreduje in ki bo delavstvu v samozobrazbi mno-go koristila. Poleg drugih odsekov, se zlasti lepo razvija telovadni od-sek: 40 zastavnih telovadcev se pri-dno vežba. Le naprej po začrtani poti. Četudi se bodo pokazale še težkoče v tem ali onem, končni uspeh je zagotovljen, če bomo složni. Ob 19. uri se je otvoril javni shod. Za predsednika je bil izvoljen sodr. J. Oblak, poleg njega pa v predsed-

stvo še s. Padar, Bedina in Krišto-fek. O položaju v državi in o stališču delavstva napram njej, je poročal s. Prepeluh. Očrtal je anarhijo, ki pri-haja od zgoraj v vse gospodarsko življenje in v težki situaciji, v kateri se nahaja zlasti slovensko delavstvo. Anarhija zgoraj izjavi anarhijo spo-daj. Vse izgleda tako, da hoče Bel-grad upropasti tudi industrijo v Sloveniji, pri čemer bo najbolj priza-deto delovno ljudstvo. Že danes se selijo trume revnega prebivalstva v Ameriko, ker doma ne najdejo dela in kruha. Državna politika je vsa na-perjena proti delavstvu in demokra-tičnim uredbam, kolikor nam jih je še ostalo. Ljudstvo je izključeno od vodstva in uprave države. To žene ljudstvo in državo v pogubo. Delav-stvo v tej državi mora pripraviti na trde boje za svoje politične pravice, za svoj vsakdanji kos kruha, za sa-moupravo. Razložil je silno važnost predstojećih občinskih volitev. Pred-vsem pa bo nujno treba složnosti in edinstvi med delavstvom. Ker je edi-no delavstvo more upati na boljšo bodočnost. Razložil je tudi razliko med socialisti in komunisti. Sociali-sti hočejo delavstvu priboriti večji kos kruha, več pravic in ga potom organizacij usposobiti za nadaljne potrebne socialne boje. Samo taka delavstvo more biti res revolucio-narno in sme upati, da doseže cilj in zmago. Komunisti pa pravijo, da se mora delavcu slabo goditi, ker le potem bo nezadovoljno in revolucio-narno. Pri tem pozabljajo, da lačno ljudstvo ni zmoglo za revolucionar-na dejanja v kapitalistični družbi, temveč kvečjemu za anarhijo. De-lavcu kruha, stanovanj in pravic v državi in upravi — pravimo sociali-sti. Komunisti pa pravijo: Delavcu slabo življenje, da bo zadovoljen. Nezadovoljno je že danes slovensko ljudstvo, lačno, razžarano in odira-no; pa to mu ne pomaga. Končno je poročevalec še apeliral na složnost in zvestobo socializmu. Za ním se je oglašil k besedi sodr. Vrhunc, ki je govoril o lokalnih razmerah in po-zval navzoče, naj se izreče ali so socialni demokrati ali komunisti. Vsa dvorana je kot en mož dvignila roke za socialno demokracijo in pro-ti komunistom. Nasprotnikov ni bilo nobenih. Nato je shod sklenil znova ustanoviti krajevno pol. organizaci-jo JSDS. Predsednikom iste je bil izvoljen sodr. Oblak, blagajnikom pa sodr. Padar. Pristop so priglasili vsi stari člani in še mnogo novih.

Le naprej v organizaciji, ki je po-trebna. Zakaj mi tržički delavci vidi-mo, da drugače ne bomo dosegli nič. Klerikalna gospoda v občini gospo-dari samolastno, brez ozira na po-stave in dobrobit ljudstva. Trgovci nas odirajo. Te dni je zmanjkalo v našem konsumu moke. Takol so tr-govci poskočili s cenami, eden celo na 15 K za kg. Zasluzki so majhni in tudi dela primanjkuje. V čevljarški obrti je kriza, ki obeta postati še hu-jša. Vsak dan je delavčevo življenje trše. Stanovanja delavcev so prava gnezda boleznih in tuberkuloze. Naše edino upanje je, da si z organizaci-jami malo opomoremo. Ker hočemo ostati edini in složni, smo odločno na strani naše stare stranke, socialne demokracije.

Iz Zabukovice pri Celju. Prejeli smo v gostilni g. Ivana M., ki je obogatel od delavskih žuljev, so vsi od družine oboleli na srbečici, kar je za vse goste, ki pose-čajo to gostilno, skrajno nehygienično in ne-okusno tako glede jedi, kakor tudi pijače. V tej gostilni se prodajajo tudi konjske klobase, katerih močni duh sam že pove, da so za uživanje zelo nezdružljive. Neka dru-žina je od teh »pristnih« klobas obolela, druga pa se je obranila boleznih s tem, da je zagnala te »klobase« tja, kamor spadajo. Zdravstvene oblasti naj tu nemudoma ukreduje potrebo, da se varuje ljudsko zdravje!

Izdajatelj: Ivan Milnar. Odgovorni urednik: Jak. Vehovec.

Iščem učitelja za frančoščino za takoj. Ponudbe pod »Frančoščina« na upravo »Napreja«.

Suhe sobe
laneno seme, kumno ter vse druge deželne pridelke kupuje trgo-vina s semeni: SEVER & Komp., Ljubljana, Wolfova ul. 12.

Arhitekt in stavbenik Viljem Treo
stavbeno podjetje
Ljubljana, Gospodarska cesta Stev. 10.

Tovarna slavnikov in klobukov M. KOSOVA
Mengoš.
sporoča, da ima v svoji zalogi ilirska ulica 29 raznovrstne klobuke za dame in gospode po nizki tovarni ceni. Tu se sprejemajo tudi vseh vrst klobuki v popravilo, barvanje in čistilo. (Električna železnica do sv. Petra cerkve).

dr. JOSIP GRABLOVIC
Je otvoril
odvetniško pisarno v Ljubljani, Sodna ulica 11. Telefon št. 454.
Ko pohlitate koncem avgusta v Ma-ribor k Sokolski slavnosti, vam toplo priporočamo brošuro:
Maribor in okolica.
Zgodovinski opis z načrtom mesta. Cena K 6.—
Vodnik po Mariboru.
Cena K 3.—. Po pošli 60 vin. več.
Naročila sprejema: Zastopstvo Jugoslov. novlin, Maribor, Slovenska ulica 15. Na naročila brez denarja se ne ozira!

Klingerit
asbest, kavčuk, ter druga tesnila priporoča
ODON KOUTNY,
trgovina z orodjem in tehničnim materijalom
Ljubljana, Kol dvorska ulica 37.
Gradbeno podjetje ing. Dukić in drug
Ljubljana, Resljeva cesta 9.
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Marta Tovarna kemičnih izdelkov
STIGMUND HANN, ZAGREB
Ilica 155. — Telefon 8—95.
izdeluje vsakovrstna volčila za čevlje, trdelna miha v raznih velikostih, mo-drilo za perilo v betvah, kockah ali žroglicah. Žveplo v palčicah, francosko žganje, vinški cvet, kolonaz, kvas i. t. d. na debele in drobno po zmernih cenah
Po zelo znižani ceni nova
Dvokolesa,
plašči, zračnice, šivalni stroji

in vsakovrstni deli, karbitno svetilke, gorilci itd. Sprejemo se v popravilo dvokolesa in razni stroji.
F. RAYSEL, LJUBLJANA, Stari trg št. 20.
KAJO DELIČ,
zlatar in draguljar
Ljubljana
priporoča svojo
zlatarsko in draguljarsko delavnico
za nova dela in popravila vsake vrste, kakor tudi za pozlato-vanje in posrebovanje. V zalogi ima zlatnine in srebr-nine, poročne prstane po vseh uzorcih in merah, uhane i. t. d. Kupuje tudi zlato in srebro ter plačuje po najvišjih cenah, ali pa izmenjava za novo blago.

Šivalni stroji dospeli

Istotam se dobe posamezni deli za stroje, olje in igle ter vse potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje.

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA, SV. PETRA NASIP 7.

Prostovoljna javna dražba.

Prihodnji torek dne 31. avgusta 1920 ob 9. uri dopoldne prodalo se bode v Ljubljani, Igriška ulica števil. 6 (v Seunigovi hiši) razno pohištvo, porcelan, steklena posoda, srebrnina itd.

Dobre krojaške pomočnike

sprejme 1 ali 2 vajenca, takoj

JOS. ROJINA, ALEKSANDROVA CESTA 3.

Ravnokar došlo

pristno angleško blago.

Nova partija

gonilnih jermenov

došla. Dobavlja:

DRAVA

lesna trgovska in industrijska delniška družba MARIBOR.

Rudar

z nižjo rudarsko šolo in večletno prakso v kaolinu, soli, mavcu, lajevcu ali podobnih rudah se sprejme takoj v službo. Ponudbe pod: S. & Co., Ljubljana, poštni predal 155.

za obrtno in
rodbinsko
rabo v vseh
opremah.

ZLATOROG MILO

je najboljše in najcenejše. Dobiva se povsod

Kristalno sodo, sveče in Prva mariborska toaletno milo izdeluje: varna mila, Maribor.

Zaloga in zastopstvo za Kranjsko:

R. BUNC in drug, Ljubljana, Gosposvetska c. 7.

Glavno zastopstvo za:

UNDERWOOD

pisalni stroj

OPALOGRAPH

razmnoževalni aparat

ima trdka

THE REX Co., Ljubljana

Šelenburgova ul. 7/X. in Gradišče 10.

Moderno urejena popravilnica za vse pisarniške stroje

Zasebni učni zavod „LEGAT“ v Mariboru.

6 mesečni tečaji in 4 mesečni tečaji.

Začetek dne 4. oktobra 1920.

Tečaji za slovensko stenografijo, nemško stenografijo, strojepisje, slovensko korespondenco, nemško korespondenco, navadno računstvo, trgovsko računstvo, knjigovodstvo, slovenski jezik za začetnike, hrvaški jezik, nemški jezik za začetnike, lepisje, cirilico in obrtno risanje.

Obširni prospekt brezplačno, Zasebni učni zavod Legat, Maribor, Vetrinjska ulica 11, I. nadst., sprejema od 11.—12. ure.

Naznanilo!

Naznanjam vsem cenjenim trgovcem usnja, sedlarjem in čevljarjem

otvoritev svoje trgovine

z usnjem, podplati, gonilnimi jermeni in vsemi čevljarškimi potrebščinami na debelo.

J. Sandrin, Ljubljana, Mestni trg št. 6.

Jos. Stopar,
manufakturna trgovina,

Ljubljana,
Dunajska cesta št. 5.

Najnižje cene!

Najnižje cene!

M. Kuštrin
Ljubljana — Maribor
Dunajska cesta št. 20 Podr. Jurčičeva ul. 9
priporoča
Auto-kolesa ter vsake
vrste gumijevih predmetov,
izolirane žice za
električno napeljavo,
elektrotehnični material
po najnižjih cenah.
Telefon št. 470.

Zadružna banka d. d. v Ljubljani.

Ljubljana, avgusta 1920.

Vabilo na subskripcijo delnic!

Gospod minister trgovine in industrije je s svojim rešenjem z dne 6. avgusta 1920 IV št. 1745 dovolil podpisanim koncesionarjem, da smejo osnovati delniško družbo pod imenom

ZADRUŽNA BANKA.

Banka je upravičena izvrševati sledeča opravila: ustanavljati konzumne in produktivne zadruge, pospeševati njih razvoj z dovoljevanjem kredita, posredovati jim nakup in prodajo blaga in sirovin, nadalje posredovati med njimi denarno podporo. Dalje eskomptovati, reeskomptovati menice, dovoljevati akceptni in kontokorentni in drugi kredit, nakupovati in prodajati blago in surovine vseh vrst, vrednostne papirje, valute dajati posojila vseh vrst i. t. d.

Delniška glavica znaša **K 5.000.000** — razdeljenih v **12.500** delnic po **K 400** —.

Delnice se emitirajo po kurzu K 400 — komad in za vsak komad K 20 — več, da bodo tako ustanovni stroški kriti.

Delnice se bodo izdajale po K 400 — po K 2.000 — in po K 4.000 —.

Na subskribirane delnice odpadajočo glavico je treba plačati do 20. septembra t. l. pri zavodu, kjer se je subskripcija vršila.

Subskripcijske pole so na razpolago pri podpisanih zavodih.

Subskripcija se zaključi 20. septembra ob 12. uri opoldan.

Nakupovalna zadruga za konzumne in produktivne zadruge in zavode r. z. z o. z. v Ljubljani.

„Sloga“ nakupovalna in prod. zadruga r. z. z o. z. v Ljubljani.

Konzumno društvo za Slovenijo r. z. z o. z. v Ljubljani.

Ljudska tiskarna d. d. v Ljubljani.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani.

„Ljudski dom“ r. z. z o. z. v Mariboru.